

Abdal Köprüsü-Bursa

orta kısmında, dışarı taşkın konsollara oturan bir kitâbe köşkü ile aynı taştan yontulmuş korkulukları vardır.

BİBLİYOGRAFYA :

Kâzım Baykal, *Bursa'da Tarihî Köprüler*, Bursa 1967, s. 11-15; Cevdet Çulpan, *Türk Taş Köprüleri*, Ankara 1975, s. 174; G. Tunç, *Taş Köprülerimiz*, Ankara 1978, s. 11.

 SEMAVİ EYİCE

ABDAL KUMRAL

Osmanlı Devleti'nin kuruluşuna ait menkıbelerde adı geçen Anadolu abdallarından biri.

Kumral Abdal adıyla da bilinmektedir. Âşıkpaşazâde'ye göre, Edebâli Osman Gazi'nin meşhur rüyasını tâbir edip kendisine padişah olacağını müjdelediği zaman Abdal Kumral ondan müjdelik istemiş, Osman Gazi de padişah olunca bu dervişe kılıcını vermişti. Rüstem Paşa'ya atfedilen *Tevârîh-i Âl-i Osman*'da Âşıkpaşazâde'deki rivayet aynen zikredilmekle birlikte, dervişin adı Durut veya Turgut olarak geçer. İdrîs-i Bitlisî'ye göre, Kumral Abdal Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan önce uçlarda yaşayan bir derviş mücahiddir. Ermeni Derbendi'nde rastladığı kırklardan birinden Osman Gazi'nin başına devlet kuşu konacağını öğrenince bu müjdeyi ona bildirir; o da kendisine kılıcını ve maşrapasını verir. Ayrıca İdrîs-i Bitlisî, Osman Gazi'nin, padişah olunca Kumral Abdal'a Ermeni Derbendi'nde bir zâviye yaptırıp buraya köyler ve tarlalar vakfettiğini bildirdiği gibi, bu zâviyenin kendi zamanında mevcut ve meşhur olduğunu da ilâve eder.

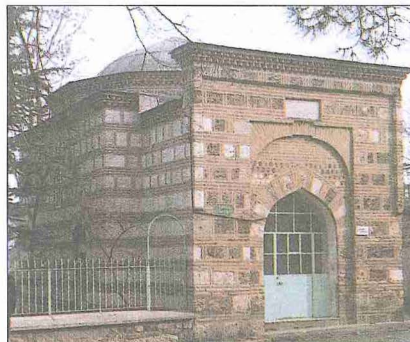
İdrîs-i Bitlisî'ye dayanan Müneccimbaşı ise Abdal Kumral'ın Yenişehir taraflarında yaşadığını ve kâfirlerle gazâ ettiğini ifade eder. Ayrıca Osman Gazi'nin bu dervişe Yenişehir civarında bir zâviye yaptırıp buraya köyler ve tarlalar vakfettiğini de söyler.

BİBLİYOGRAFYA :

Âşıkaşazâde, *Târih* (nşr. Âlî Bey), İstanbul 1332, s. 6 vd.; *a.e.* (nşr. F. Giese), Leipzig 1929, s. 10 vd.; İdrîs-i Bitlisî, *Heşt Behişt*, İÜ Ktp., FY 225, vr. 31ª-33ᵇ; Rüstem Paşa, *Tevârih-i Âl-i Osmân*, İÜ Ktp., TY 2438, vr. 29ª; Müneccimbaşı, *Sahâifü'l-ahbâr*, İstanbul 1285, III, 267; Hammer (Atâ Bey), I, 90; Necib Âsım – Mehmed Ârif, *Osmanlı Tarihi*, İstanbul 1335, s. 574; M. Fuad Köprülü, "Abdal Kumral", *Türk Halk Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul 1935, I, 58.

 ORHAN F. KÖPRÜLÜ

Abdal Mehmed Türbesi-Bursa

ABDAL MEHMED

II. Murad devrinde Bursa ve çevresinde yaşayan Anadolu abdallarından biri.

Hayatına dair kesin bilgi yoktur. Hakkında teşekkül eden menkıbelerden Emîr Sultan'ın (ö. 833/1429) çağdaşı olduğu ve onunla sohbet ettiği anlaşılmaktadır. Baldırzâde, Abdal Mehmed'in ölümünden sonra da kerametlerinin devam ettiğini söyleyerek onun Molla Fenârî ile ilgili bir menkıbesini nakleder. *Menâkıb-ı Eşrefzâde*'de Eşrefoğlu Abdullah-ı Rûmî'nin (ö. 874/1469) Abdal Mehmed'in himmet ve feyziyle velîlik mertebesine eriştiği anlatılır. Bir rivayete göre Abdal'ın mekânı Hacı İbrâhim adlı saf bir adamın dükkânıdır. Abdal Mehmed'in himmetiyle zengin olan hacı İbrâhim, onun adına Abdal Camii'ni, kendi adına Gökdere semtindeki mescidi yaptırmış ve daha başka vakıflar da tesis etmiştir. Menkıbelerin ışığında Abdal Mehmed'in XV. yüzyılın ilk yarısında vefat ettiği söylenebilir. Abdal Mehmed adına Bursa'da II. Murad tarafından yaptırılan cami, çeşmesi, türbesi ve hazîresiyle birlikte bugün de varlığını muhafaza etmektedir.

Söz konusu Abdal Mehmed'den başka, Orhan Gazi zamanında yaşayıp Bursa'nın fethiyle ilgili menkıbesi bulunan Abdal Murad'ın oğlu olan bir Abdal Mehmed daha vardır. Bunun mezarı, 1933'te yıktırılan babasına ait zâviyenin hazîresindedir.

BİBLİYOGRAFYA :

Abdullah Veliyyüddin Burûsevî, *Menâkıb-ı Eşrefzâde*, İÜ Ktp., TY 270, vr. 8ᵇ; Baldırzâde, *Ravza-i Evliya'*, Bursa Eski Eserler Ktp., Orhan, 1018, s. 9-10; İsmâil Belîğ, *Güldeste*, Bursa 1302, s. 216; Kâzım Baykal, *Bursa ve Anıtları*, Bursa 1950, s. 113; M. Fuad Köprülü, "Abdal Mehmed", *Türk Halk Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul 1935, I, 59.

 SÜLEYMAN ULUDAĞ

ABDAL MURAD

Osmanlı Devleti'nin kuruluşuna ait menkıbelerde adı geçen Anadolu abdallarından biri.

Güldeste sahibi Belîğ'e göre Abdal Murad, Bursa'nın fethinden önce Buhara'dan Bursa'ya gelen kırk abdaldan biridir. Bursa'nın fethinde (1326) Orhan Gazi'ye yardım etmiş, fetihten sonra vefat edince bugünkü türbesinin bulun-